Meesh Hammer-Kossoy I meesh@pardes.org.il

Prioritizing Unity and Uniformity: Ingathering of the Exiles: What makes us Jewish? The Case of the Ethiopian "Beta Yisrael"

1. *And in that day, a great ram's horn shall be sounded; and the strayed who are in the land of Assyria and the expelled who are in the land of Egypt shall come and worship the LORD on the holy mount, in Jerusalem.*

וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא, יִתָּקַע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל, וּבָאוּ הָאֹבְדִים בְּאֶרֶץ אַשּׁוּר, וְהַנִּדָּחִים בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם ; וְהִשְׁתַּחֲווּ לַיהוָה בְּהַר הַקֹּדֶשׁ, בִּירוּשָׁלָם
Isaiah 27: 12-13

2. Divrei David 5/Responsa of Rav David ben Zimra (Radbaz) 7:5 15th century Spain/Tzfat/Egypt	**דברי דוד סימן ה'/ שו"ת הרדב"ז** (ר' דוד בן זמרה, המאה ה-15, צפת) חלק ז סימן ה
You asked me to express my opinion about the person who purchased a Habbashi slave from among those Jews who live in Ethiopia (Kush). How should he behave towards him? Does he go free after six years or not? And do all of the other laws of slaves apply or not? Answer: The only kind of Hebrew slave is one who is sold by the court to repay what he stole or someone who sells themself. However, a person may not sell themselves unless they are extremely poor. Even to repay a creditor, one may not sell oneself. One may only sell oneself if one needs food. Therefore, the person who purchases a Habbashi slave, once it has become clear that they are a Jew, this purchase is nothing but the ransom of captives, not the purchase of a slave, and the obligation was incumbent upon all of Yisrael to redeem them so that they would not be lost among the non-Jews. And it is a logical argument, if someone who sells themselves to a non-Jew, Scripture says (Lev 25:49) "either his uncle or his cousin shall redeem him" and the court compels the relatives to redeem him, but if the relatives do not redeem him, it is incumbent on every Jew to redeem him, how much the more so in this case: since this individual stepped up and redeemed them, that individual has merited doing this great mitzvah. But the redeemed individual does not have the status of a slave at all, and they can go free any time that they want and they are like a laborer…. And even though there is another issue to determine, because all of the Habbashim who live in the land of Kush practice like Karaites, who are Sadduccees and Baytos, and	שאלת ממני אודיעך דעתי במי שקנה עבד חבשי מאותם היהודים הדרים בארץ כוש איך יתנהג עמו, אם יוצא בשש או לא, וכל הדינים הנוהגים בעבדים אם נוהגים בו או לא . תשובה: לא מצינו עבד עברי אלא מכרוהו ב"ד בגנבתו או מוכר עצמו, ואין אדם רשאי למכור את עצמו אלא א"כ העני ביותר. ואפילו ליתן לבעל חוב אינו יכול למכור עצמו אלא א"כ צריך לאכלו בלבד הילכך זה שקנה העבד החפשי כיון שנתברר לו שהוא יהודי אין זה אלא פדיון שבוים, לא קנין עבדים, והמצוה היתה מוטלת על כל ישראל לפדותו כדי שלא יטמע בין העכו"ם, וכ"ש הוא: השתא ומה מי שמוכר עצמו לעכו"ם אמר קרא (ויקרא כ"ה, מט) או דודו או בן דודו יגאלנו וב"ד כופין את הקרובים לפדותו, לא פדאוהו קרובים מצוה על כל ישראל לפדותו וכיון שקדם זה וקנה אותו זכה הוא במצוה רבה אבל אין לו דין עבד כלל אלא יוצא כל זמן שירצה והרי הוא כשכירו ולקיטו ... ואע"ג דאיכא ספק אחרינא שהרי כל אלו החבשים הדרים בארץ כוש הם הם מתנהגים

we are not obligated to redeem them or to support them. In any case, it seems to me that this only applies to [the Karaites] that live among the rabbinates, and see the words of the Sages and insult and scorn them. About these people and those similar to them the Sages said: "We push them down [into the pit] and do not raise them up," and they are the cursed family about which the Rambam of blessed memory wrote. But those Jews who come from the land of Cush are without doubt from the tribe of Dan, and since they did not have sages who were masters of the tradition in their midst, they clung to the simple meaning of the Scriptures. If they had been taught, however, they would not be irreverent towards the words of our sages, so their status is comparable to a Jewish infant taken captive by non-Jews. Surely this is the case, because Sadducees and Baytos were Second Temple sects, and the tribe of Dan was exiled earlier. And even if you say that the matter is in doubt, it is a commandment to redeem them. But when it comes to marrying them, I fear that perhaps their betrothals are effective while their divorces are not according to rabbinic decree, since they do not know anything about [halakhic] marriage and divorce.	כדת הקראים שהם צדוק וביתוס ואין אנו מצווים לא לפדותם ולא להחיותם, מ״מ מסתברא לי דהני מילי אלו שהם דרים בתוך הרבנים ורואים דברי חכמים ומלעיבים ומלעיגים עליהם, על אלו ועל כיוצא בהם אמרו מורידין ולא מעלין והם המשפחה הארורה אשר כתב הרמב״ם ז״ל. אבל אלו הבאים מארץ כוש הם משבט דן בלי ספק ומפני שלא היו ביניהם חכמים בעלי קבלה תפסו להם פשטי הכתובים. אבל אם היו מלמדים אותם לא היו פוקרים בדברי רבותינו ז״ל, והוי כתינוק שנשבה לבין העכו״ם. תדע, שהרי צדוק וביתוס בבית שני היו ושבט דן גלה קודם, ואפי׳ אם תמצא לומר שהדבר ספק מצוה לפדותם. אבל לענין יוחסין אני חושש שמא קידושיהן קדושין וגיטם אינו כתיקון חז״ל שהרי אינם יודעים כלל בטיב גיטין וקידושין.

3. Radbaz Respona 4:219	**שו״ת רדב״ז חלק ד סימן ריט (אלף רצ)**
Question: There was a case of a black Ethiopian woman called a Habbashite that was taken captive with her two sons, and Reuven purchased her. And when she was asked about herself, she said that she had been married and these were her children…and that the enemy came against them and killed all the men that were in the synagogue, and they took the women and children captive as booty. And it became clear that she was of Jewish seed from the tribe of Dan who live in the mountains of Ethiopia. From that time until now, they considered her an *aguna*. But during this time, her master Reuven had relations with her and had a son by her who has now grown, and the son wants to marry a Jewish woman. And you have asked me if he is permitted to join the congregation and what should be done for his benefit. Answer:…And even more than this, even according to her own words she is presumed to be a married woman since it is well known that there is constant war between the kings of Cush, which has three kingdoms. Part of it is Ishmaeli, and	שאלה מעשה היה באשה כושית מארץ כוש הנקרא אלחבש שנשבית ושני בניה עמה וקנה אותה ראובן ושאלנו את פיה מה טיבה ואמרה שהיתה נשואה ואלו בניה מבעלה הנקרא שמו פלוני ובני זה שמו פלוני ובאו עליהם אויבים והרגו את כל האנשים שהיו בב״ה ואת הנשים והטף שבו ויבוזו ונתברר שהיא מזרע ישראל משבט דן אשר שוכנים בהרי כוש ומאותו הזמן עד עתה היו מחזיקים אותה בחזקת עגונה ובתוך זמן זה בא עליה ראובן אדונה והוליד ממנה בן וגדל והרי הוא רוצה לקחת אשה מקהל ישראל ולבוא בהם ושאלת ממני אם הוא ראוי לבוא בקהל ומה תקנתו . תשובה ...וגדולה מזו אני אומר דאפילו לפי דבריה הרי היא בחזקת אשת איש שהרי הדבר מפורסם דלעולם יש מלחמה בין מלכי כוש שיש בה שלש

מלכיות קצתו ישמעאלים וקצתו ארמיים המחזיקים בדתם וקצתו ישראלים משבט דן וכפי הנראה הם מכת צדוק ובייתוס הנקראים קראין שהרי אינם יודעים תורה שבעל פה ואין מדליקין נרות בלילי שבת ולא ישבות המלחמה ביניהם ובכל יום שבים אלו מאלו. הילכך אין כאן מגו טוב שהיתה יכולה לומר שלום בעולם שהרי הדבר ידוע אצלנו שאין שם שלום. ועוד שאפי׳ שלא היה ידוע אצלנו שיש מלחמה כיון שאין ידוע אצלנו שיש שלום ליכא מגו טוב דהא דלא אמרה הכי שהיא מפחדת שמא יכחישוה.

עוד יש טעם כללי לכלל הקראין שהרי ישראל הם וקדושיהן קדושין ואין גיטן כתקנת חז״ל וכולם פסולי עדות הם מדאורייתא ומפני שיש בחקירה זו סכנה גדולה שהרי כמה משפחות מהם באו לכלל הקהל לא ראיתי להאריך בזה ומוטב שיהיו שוגגין וכו׳. ומ״מ מודה אני שאם היו מסכימים כולם לבא לדת חברות ולקבל עליהם קבלת רז״ל להיות כמונו הייתי מתירם לבא בקהל עם הסכמת החכמים נר״ו.

והטעם כי כל קדושיהם הם בעדים מהם שהם פסולי עדות וכמו שכונסה כך פוטרה ואין לחוש אלא לדור הראשון שהיו קדושין בעדים כשרים ושמא נתגרשה אחת מאותו הדור אחר שפקרו בעדים פסולים והלכה ונשאת באותו גט שנמצאו הבנים ממזרים. ולא הייתי חושש לחששא זו כדי להסיר שם האומה הזאת מפני שהיא חששא רחוקה כי שמא אותם אשר נמשכו אחר צדוק וביתוס לא היו נשואים נשים ואת״ל שהיו נשואים שמא לא גרש א׳ מהם את אשתו. ואת״ל גרש א׳ מהם את אשתו. שמא בעדים כשרים גירש וכתקון רז״ל שעדיין באותו הדור לא פקרו לגמרי כאשר הוא בזמן הזה אחר שהיו להם מפרשים כענן וחבריו שהטעו אותם. ואם תרצה לומר בפסולי עדות גרש שמא אותה המגורשת לא נשאת לאחר. ואם ת״ל נשאת לאחר שמא לא ילדה ממנו. ואת״ל ילדה שמא סריס או אילונית ילדה. ואת״ל ראוי להוליד ילדה שמא מתו בעודם קטנים ולא הגיעו לכלל בנים. ואת״ל הגיעו לכלל בנים כל א׳ מהנמצאים עתה יכול

part Aramean, each upholding their religion, and part is Jews from the tribe of Dan. [And apparently, they are from the sect of Sadduccees and Baytos who are called Karaites, since they do not know the Oral Torah and they do not light candles on Shabbat eves.] And the war between them is unceasing and they are constantly taking captives from each other… and so she has the presumption of a married woman. And furthermore, there is a more general argument regarding the Karaites as a whole. Given that they are Jews, and their marriage is effective but their gittin are not proper according to the Sages. And all of them are biblically disqualified witnesses. But exploring this is very dangerous given that a number of their families have entered our community. So, I prefer not to expand upon this, and it is better that they should sin accidentally. Nevertheless, I concede that if they would all agree to adopt rabbinic ways and to accept the traditions of our rabbis of blessed memory to be like us, I would permit them to enter the congregation with the agreement of the sages, may the Merciful keep them safe and well.

And the reason this could be justified is because all of their marriages are with disqualified witnesses. And just as she is brought into the marriage, so too is she divorced. But there is no need to be concerned about anyone but the first generation, who were married with kosher witnesses. Perhaps one of the women of that generation was divorced after the witnesses became disqualified, and then she went and remarried with that get so that the children would be mamzerim. But I would not concern myself with this concern in order to disqualify the name of this entire nation. After all, it is a far-fetched concern. Perhaps those who followed after Tzadok and Baytos did not marry women, and even if they married, perhaps none of them divorced, and if you want to say that one of them divorced his wife, maybe he did so with kosher witnesses legally, since in that generation they had not adopted heresy as entirely as in our generation now that they have commentators like Anan and his cohort that led them astray. And if you want to say that they divorced with improper witnesses, perhaps that woman did not remarry. And even if she did, perhaps she did not have a child. And even if she did, perhaps the child was a eunuch or infertile. And even if they were fertile, perhaps they died as minors and were never of childbearing age. And even if they did have progeny, every one of them is able to say "I am not descendant from them" and therefore every isolated individual is qualified to enter the congregation. The general principle of the matter is that since there is not a clear prohibition, if all of them would

agree to return to us and to accept the words of the rabbinate I would distribute the burden of the beam together with my fellows to permit her to enter the congregation. [And these are the words of Kaftor vePerach: even though others were strict, this doesn't make sense] since many of them are constantly Judaizing, as in the case at the end of cycle 267 that a large congregation Judaized on a single day in Egypt at the hands of the prince Rabbenu Avraham, may the Merciful bless him. But one who is strict will be blessed. These were his words. And it seems to me that "this prince Rabbenu Avraham" is the son of the Rambam, and he did not hesitate and accepted them.	לומר איני מהם וכל אחד מותר לבא בקהל לבדו ׃ כללא דמלתא דכיון דאין האיסור מבורר אם היו מסכימים כולם לשוב אלינו ולקבל דברי חברות הוה ממטינא שיבא מכשורא בכלל חברי להתירה לבא בקהל. וזה לשון כפתור ופרח...שרבים מהם מתייהדים תמיד. וכמעשה שאירע סוף מחזור רס״ז מקהל גדול מהם שנתייהדו ביום אחד במצרים ע״י הנגיד רבינו אברהם נר״ו. והמחמיר תבא עליו ברכה עד כאן לשונו. וזה הנגיד רבינו אברהם נראה לי שהוא בנו של הרמב״ם ז״ל ולא חשש וקבלם. דוד ו׳ אבי זמרא ׃

4. Rambam Mishneh Torah Mamrim 3:1-3	**רמב״ם הלכות ממרים פרק ג** הלכה א- ג
One who does not believe in the Oral Torah is not to be identified with the rebellious elder spoken of in the Torah, but is classed with the epicureans (heretics). [ ] And once it has been publicized that they reject the Oral Torah, we lower them but do not raise them. And they are like all the heretics and those who say Torah is not divine, or the informers, or the rebels. For all of these are not considered part of Israel, and therefore they do require witnesses or warning or trial. [ ] This applies to an individual who rejected the Oral Torah based on their own thoughts and conclusions, and followed their weak mind and bold heart in order to reject the Oral Torah, like Zadok and Baytus and all their followers. But the children of those led astray and their grandchildren whose parents misled them, and those who were born amongst the Karaites and were raised with those beliefs, they are like a child kidnapped and raised among non-Jews in those ways. And they will not easily holdfast to the ways of the commandments. Such a person is as if under duress. Even though they hear afterwards that they are Jewish and observe Jews and their religion, they are as though under duress because they have been raised with their mistakes. This is true of those who have followed their parents to be straying Karaites. Therefore it is appropriate to help them to repent and to draw them in with pleasant words until the return to the strength of Torah.	מִי שֶׁאֵינוֹ מוֹדֶה בַּתּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה אֵינוֹ זָקֵן מַמְרֶא הָאָמוּר בַּתּוֹרָה. אֶלָּא הֲרֵי זֶה בִּכְלַל הָאֶפִּיקוֹרוֹסִין [וּמִיתָתוֹ בְּכָל אָדָם] ׃ מֵאַחַר שֶׁנִּתְפָּרְסֵם שֶׁהוּא כּוֹפֵר בַּתּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה [מוֹרִידִין אוֹתוֹ] וְלֹא מַעֲלִין וַהֲרֵי הוּא כְּשְׁאָר כָּל הָאֶפִּיקוֹרוֹסִין וְהָאוֹמְרִין אֵין תּוֹרָה מִן הַשָּׁמַיִם וְהַמּוֹסְרִין וְהַמּוּמָרִין. שֶׁכָּל אֵלּוּ אֵינָם בִּכְלַל יִשְׂרָאֵל וְאֵין צָרִיךְ לֹא לְעֵדִים וְלֹא הַתְרָאָה וְלֹא דַּיָּנִים [אֶלָּא כָּל הַהוֹרֵג אֶחָד מֵהֶן עָשָׂה מִצְוָה גְּדוֹלָה וְהֵסִיר הַמִּכְשׁוֹל] ׃ בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים בְּאִישׁ שֶׁכָּפַר בַּתּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ וּבְדָבָרִים שֶׁנִּרְאוּ לוֹ. וְהָלַךְ אַחַר דַּעְתּוֹ הַקַּלָּה וְאַחַר שְׁרִירוּת לִבּוֹ וְכוֹפֵר בַּתּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה תְּחִלָּה כְּצָדוֹק וּבַיְתוֹס וְכֵן כָּל הַתּוֹעִים אַחֲרָיו. אֲבָל בְּנֵי הַתּוֹעִים הָאֵלֶּה וּבְנֵי בְּנֵיהֶם שֶׁהִדִּיחוּ אוֹתָם אֲבוֹתָם וְנוֹלְדוּ בֵּין הַקָּרָאִים וְגִדְּלוּ אוֹתָם עַל דַּעְתָּם. הֲרֵי הוּא כְּתִינוֹק שֶׁנִּשְׁבָּה בֵּינֵיהֶם וְגִדְּלוּהוּ וְאֵינוֹ זָרִיז לֶאֱחֹז בְּדַרְכֵי הַמִּצְוֹת שֶׁהֲרֵי הוּא כְּאָנוּס וְאַף עַל פִּי שֶׁשָּׁמַע אַחַר כָּךְ [שֶׁהוּא יְהוּדִי וְרָאָה הַיְהוּדִים וְדָתָם הֲרֵי הוּא כְּאָנוּס שֶׁהֲרֵי גִּדְּלוּהוּ עַל טָעוּתָם] כָּךְ אֵלּוּ שֶׁאָמַרְנוּ הָאוֹחֲזִים בְּדַרְכֵי אֲבוֹתָם הַקָּרָאִים שֶׁטָּעוּ. לְפִיכָךְ רָאוּי לְהַחְזִירָן בִּתְשׁוּבָה וּלְמָשְׁכָם בְּדִבְרֵי שָׁלוֹם עַד שֶׁיַּחְזְרוּ לְאֵיתָן הַתּוֹרָה ׃

5. Basamim Rosh, attributed to Rabbenu Asher Ben Yehiel, 13th Germany/Spain (selections)	**בשמים ראש קעז**
You asked about Elchanan the Karaite who accepted rabbinic law upon himself and learned for a long time, and who is from among the important young men who steer away from evil. And now he wants to marry a woman with whom he is already matched. And people are murmuring against him that there is concern that he is a mamzer. In answer, I send you a response by the great rabbi Rabbenu Baruch of Mainz about a case from his time, and these are his words: Who dares to give dark counsel towards contentiousness, to start arguments among the children of Israel and to make them an object of derision to separate people from their brethren…. And furthermore, there are hundreds of matters of this sort about which the rabbinic sages of these lands disagree among themselves and behave one way while others behave another way. Including in matters in which one thinks a woman is married and another thinks she is available. And in the beginning of Yevamot [where they also had a disagreement of such gravity] we ask, did Bet Shammai practice according to his opinion or not [in matters in which Bet Hillel would consider them mamzerim]. And the one who says that they did practice claims that they would notify one another [so that Bet Hillel would not mistakenly marry them]. And the Talmud seems to conclude that they do follow their opinion in practice, and that seems to be the primary conclusion. But now, even to notify one another is impossible, given that we are scattered from one end of the earth to the other. And furthermore, if we would notify about even disagreement that arose among the sages, people would be separated from their brethren and the land would wail, each family by itself (Zech. 12:12), and there would, G-d forbid, be a stumbling block for the entire people of Israel. And every day, by way of travelers from other countries, we become aware of matters that are obvious and accepted to us, but among them the opposite is the case. Sometimes there are disagreements about the language of the Talmud, and other times disagreements about logic. Rather, we follow the Torah that we have received. Blessed is the One who guided us in the true way and placed our lot within it. But what shall be done? Afterall, these people are now mistaken and practicing according to our Torah as received by them from their ancestors. And as long as they do not reject any matter which is explicit in the Torah, behold it is like everything that the Sages derive about which many disagreements have fallen. And G-d forbid to be concerned. And it seems to me that the sages established similar principles distinguishing between explicit Scripture and	אשר שאלתני על אודות הקראי אלחנן שקבל עליו דברי חברות ולמד זמן רב. והוא מן הבחורים החשובים וסר מרע. ועתה רוצה לישא אשה שכבר נשדכה בו ורננו בני אדם אחריו משום חשש ממזרות. הנני שולח לך תשובה הרב הגדול ר׳ ברוך ממגענצא ז״ל על מעשה שאירע בזמנו. ז״ל. מי זה מחשיך עצה לריב ומצה ריב בני ישראל לתתם לשמצה בקמיהם ולהפרידם אנשים מעל אחיהם.... ועוד למאות ענינים כאלה שחלוקין חכמי ארצות אלה נוהגין ואלה כן. בדברים שלדעת זה היא אשת איש ולזה פנויה. (בריש יבמות), איבעי לן אי עשו ב״ש כדבריהם אי לא. ולמ״ד שעשו אמרין דאודועי הוי מודע להו. וסוגיין דעלמ׳ מיו׳ חתימת התלמוד. בכל דבר שיש בה מחלוקת שעושים כדבריהם. גם בגמ׳ נראה שכן עיקר. ואף לאודועי הוא מן הנמנע, כי פזורים אנו מקצה הארץ ועד קצהו. ועוד שאם היינו מודעים בכל מחלוקת שעמד בין החכמים איש את אחיו וספדה הארץ משפחות משפחות. והיה ח״ו תקלה כלל ישראל. ובכל יום אנו נודעים מן הבאים מארצות אחרות ענינים אשר אצלינו הפשוט כך ואצלם בהיפוך. יש משינוי גרסת התלמוד. ויש משינוי הסברא. אלא שאנחנו נוהגים על פי התורה שקיבלנוה. ברוך המנחנו בדרך אמת ושם חלקינו בתוכו... אבל מה יעשה זה הרי אלו עכשיו מוטעין ונוהגין כפי תורתינו המקובלת להם מאבותם. וכל שאינו בועט בדבר המפורש בתורה. הרי הוא ככל הבא ממדרש חכמים שנפל בו מחלוקת לרוב. וחלילה לחוש. ורואה אני שרבותינו ז״ל קבעו מסמרות כיוצא בזה לחלק בין המפורש לבא ממדרש חכמים גבי נגמר דינו זכאי. כל שלא טעה דבר שהצדוקים מודים בו הרי

that derived by the Sages with respect to the capital case which was mistakenly acquitted—as long as the court did not make a mistake with respect to something about which the Sadduccees acknowledge, that opinion is considered legitimate enough to not reverse the judgement. And if it was prohibited to marry with them by law, how is it possible that the Sages of Israel did not notify us in the Talmud?.... And this is not comparable to the law of the "issa widow" [who is questionably allowed to marry a kohen] and similar cases that they were concerned about minorities and double doubts, because those cases are only happenstance and individuals, but do not uproot an entire nation from taking shelter under the wings of the Shekhina. And if anything, we should be worried about converts who are as difficult to Israel as a sore on the skin. And [since we accept these] it is only logical that we should not push a rock on top of those who are falling from the community of Israel, large communities of great mass, that give their heart to fulfilling the Torah, and suffer the subjugation of exile, and are killed in order to sanctify G-d's name and fulfill mitzvot, and are still sustained by the outstretched arm of the Shepard that saves them, and are with us. Rather here, how can we say to a community as large as those who left Egypt in the exodus to distance themselves from us because we need to check that there is no concern of mamzerut. As long as you are checking after the Sadduccees, go and check after us because of the periods of Jerubam, Ahaz, Menasheh, and Amon and all of the wicked kings, since during this time most of Israel certainly did not practice according to the tradition we received in Sinai. And even if a doubtful mamzer was prohibited by the Torah, even a complete Torah prohibition, it would be appropriate to uproot it in order to sanctify and not desecrate G-d's name publicly. As there is no greater desecration of G-d's name then when they say about them: *This is the nation of G-d!* [Ezek. 36:20] and yet they are two sects, and two species of Israel, they have spent such a long time in exile, and each of them hates their fellow, and they refuse to marry one another. And all of this [would be true] if this matter was prohibited legally. It would have been correct for the sages of Israel not to push away such a large community of Israel with two hands. And they already said that one does not decree the destruction of an idolatrous city unless it is between ten and one hundred [residents]. However, I have already written that there is no prohibition…. And the great rabbi of blessed memory wrote at length to permit, and his words are built	דאחשובי אחשבי לדעתי׳ דלא להדר דינ׳ מיהת. ואם היה הדין כן דאסור להשתדך עמהן איך לא הודיעו זה חכמי ישראל בתלמוד. ... ואין זה ענין לדין אלמנת עיסה והדומים ולכל הני דחשו למיעוטא ולספק ספיקא, דהתם אינם אלא אקראי בעלמא, ובאנשים פרטיים, אבל לא לעקור אומות שלמות מלחסות תחת כנפי השכינה. ואם כך בגרים שקשים לישראל כספחת. ק״ו שלא לדחות האבן אחר הנופלים מעדת ישראל, קהלות רבות המון גדול, הנותנים לב לקיום התורה, וסובלים שעבוד הגלות, ונהרגים על קידושת ה׳ וקיום מצותיו, ועדיין הן קיימים בכח הזרוע נטוי׳ מעם הרועה שמצילם, כאשר אתנו, אלה פה. ואיך נאמר לקהל גדול כיוצאי מצרים לרחקם מעלינו שצריכים אנו לבדוק אחר חשש ממזרות, ועד שאתם בודקין בצדוקים צא ובדוק בזמן ירבעם אחז מנשה ואמון וכל המלכים המרשעים, בלא ספק לא התנהגו רוב ישראל בדרך כלל ע״פ הקבלה אשר קבלנו בסיני. ואפי׳ אילו היה ספק ממזר אסור מן התורה, אפילו לאו גמור, היה ראוי לעקור כדי שיתקדש ולא יתחלל שם שמים בפרהסיא, שאין חילול השם גדול מזה באמור עליהם עם ה׳ אלה, ושתי כתות הן, ושני מיני ישראל, זה זמן עצום בגלות, וכל אחת מהן שונאת את חבירתה, ואינם משתדכין זה עם זה. וכל זה אם היה הדבר הזה אסור מן הדין היה ראוי לחכמי ישראל שלא לדחותם בשתי ידים קהל רב מישראל. וכבר אמרו אין עוש׳ עיר הנדחת אלא מעשרה ועד מאה אבל כבר כתבתי שאין כאן איסור.... והנה האריך הרב הגדול ז״ל להתיר. ודבריו בנויים על הדין ואל האמת ועל השלום.

6. Rav Ovadiah Yosef, Yabia Omer 8: EH 12, 1920-2013, Chief Sefardi rabbi 1973-1983 (selections)	**שו"ת יביע אומר חלק ח - אבן העזר סימן יב**
With respect to the Karaites, may they enter the congregation of Hashem?	בעניין הקראים אם אפשר להתירם לבא בקהל ה'.
5. Based on what has been said, we can make a double doubt, perhaps halakha is like Maharash HaLevi and the Radbaz and Maharikash and Mabit and Maharshakh that the Karaites are disqualified witnesses, and their marriages are completely ineffectual, and thus their wives don't need a get, and there is no concern of mamzerut at all. Alternatively, if you say that the halakha is like Rav Gavison and his school of thought that they are qualified witnesses, and their marriages are legal, perhaps this individual before us had no divorce on either side of his family, and even if they did, perhaps they married with a legal get.	ה) ולפי האמור נוכל לעשות ספק ספיקא, שמא הלכה כדעת מהר"ש הלוי והרדב"ז ומהריק"ש והמבי"ט ומהרש"ך שהקראים פסולים לעדות, ואין קידושיהם קידושין כלל, וממילא נשותיהם א"צ לגט, ואין כאן חשש ממזרות כלל, ואת"ל שהלכה כמהר"ש גאביזון ודעמיה דס"ל שהם כשרים לעדות, וקידושיהם קידושין, שמא האיש הזה שבא לפנינו לא היו באבותיו ואבות אבותיו לא מצד האב ולא מצד האם שום גירושין כלל, ואת"ל שהיו שם גירושין שמא בגט כשר נתגרשו.
And behold after the Radbaz brings the Rambam [about being captive infants], he wrote that in these days the Karaites in Egypt have none of the good qualities mentioned by the Rambam, and they distance themselves from the rabbinate sages, and escape from them as if running from a snake. Quite the contrary, they insult the Divine servants, and become worse every day	והנה בתשובת הרדב"ז (ס"ס תשצו) אחר שהביא תשו' הרמב"ם כתב, שבזה"ז הקראים במצרים אין בהם שום מדה טובה, מאלה שהזכיר הרמב"ם, ומתרחקים מן החכמים הרבניים, ובורחים מהם כבורח מן הנחש, ואדרבה ויהיו מלעיבים במלאכי האלהים, ובכל יום ויום נעשים יותר גרועים
10. And I saw that which is written in Besamim Rosh, who brought a responsa attributed to Rabbenu Baruch of Mainz…	י) וחזי הוית בשו"ת בשמים ראש (סי' רכ), שהביא תשובה המיוחסת לרבינו ברוך ממגנצא,…
And even though it is well known that many of the great minds of Israel protested "Besamim Rosh" and said that it is only the work of Rav Shaul Berlin….However, even though we only learn from the Besamim Rosh based on what is said in it and not because of who said it, as our deceased friend Rav Zevin, ztz"l and others, nevertheless, the good we accept from it. See there. And the good words in it we learn, and behold in this case very sensible things that ought to be heeded were said in it. And what Rabbenu Baruch wrote in the responsa attributed to him, that the name of G-d is desecrated in the eyes of the non-Jews when we distance and disqualify a community that suffers with us in exile, etc. These words have even greater force in our days. After all, it is known that some of the Karaites and their heads toiled with all their strength on behalf of the State of Israel, even when they were in exile, and some of them were given over to the Egyptian authorities and executed for giving themselves over for the sake of Israel, and even when they came to the Land of Israel, they draft to Israeli	והנה אף על פי שידוע ומפורסם שכמה מגאוני ישראל קראו מלא אחרי הספר "בשמים ראש", ושאינו אלא מעשה ידי הרב ר' שאול ברלין, ולאו מר בריה דרבינא חתים עליו, וכמ"ש בספר הברית ח"ב (דף קו ע"ב). וכן האריך בזה בשו"ת פרשת מרדכי (חאו"ח סי' ה). וכן החתם סופר (סי' שכו אות ג). והשואל ומשיב תנינא ח"ב (סי' נה). והתורת חסד מלובלין (חאו"ח סי' יז). ועוד. (ועמש"כ בשו"ת יביע אומר ח"ב חיו"ד סי' כד אות ד והלאה). ומיהו אף שאין למדים מהבשמים ראש אלא מצד האמור בו, ולא מצד האומר, וכמ"ש ידידנו המנוח הגרש"י זוין זצ"ל בס' המועדים בהלכה (עמוד רנז). וכיו"ב כתב הגאון ממונקאטש בשו"ת מנחת אלעזר ח"ב (ס"ס ה) בד"ה שוב, שאמנם את הטוב נקבל ממנו וכו' ע"ש. ובמילי מעלייתא דאית ביה דרשינן. הרי כאן נאמרו בו דברים של טעם שראויים להשמע. ומ"ש רבינו ברוך בתשובה

army, and protect us with all of their strength from the hands of the evil terrorists, enemies of Israel, who are seeking war every day, I am peace; but when I speak they are for war. (Psalms 120:7) What will the non-observant who do not keep Torah and Mitzvot say about us when they see us distancing those who sacrifice their lives for Israel, and we separate them from the seed of Israel. This cannot be done. Therefore, it is appropriate to establish law based on justice, truth and peace, just as Rabbenu Baruch wrote about this. Once a family has been absorbed, it is absorbed.	המיוחסת לו, שיש חילול ה׳ בעיני הגוים שאנו מרחיקים ופוסלים את העדה שסובלת עמנו בגלות וכו׳, דברים אלה יש להם תוקף גם בזמנינו, ביתר שאת ויתר עוז. כי ידוע שכמה מהקראים וראשיהם חתרו בכל עוז למען מדינת ישראל, גם בהיותם בגולה, ומהם שנמסרו בידי שלטונות מצרים, והוציאום להורג, על מה שפעלו במסירות נפש למען ישראל, ואף בבואם לארץ ישראל, הם מתגייסים לצבא ישראל, ומגינים עלינו בכל כחם מידי המחבלים הרשעים שונאי ישראל, אשר כל יום יגורו מלחמות, אני שלום וכי אדבר המה למלחמה, ומה יאמרו עלינו החפשים שאינם שומרי תורה ומצות, בראותם שאנו מרחיקים את אלה שמוסרים עצמם בשביל ישראל, ומבדילים אותם מזרע ישראל, וכן לא יעשה. ולכן יש להעמיד הדבר על קו הדין ועל האמת ועל השלום. וכמו שכתב רבינו ברוך על זה, משפחה שנטמעה נטמעה,
What emerges from all that is said is that there is plenty of room to bring the Karaites close, once they have accepted rabbinic practice. And it is correct to send them first to a G-d fearing Talmid Hakham to learn the primary halakhot of the foundations of Judaism, such as Shabbat and holidays, especially Pesach and Kippur, and so too kashrut and family purity, both members of the couple, so that they "make known to them the way that they are to go and the practices that they are to follow." (Exodus 18:20) Similarly, the young man should be sent to a nearby synagogue of ours, so that he can be accustomed to our prayers and grow strong in Torah and fear of Heaven. Only afterwards, he should be allowed to marry a Jewish woman having accepted the ways of the rabbis. And may the Blessed One light up our eyes with the Holy Torah, Amen.	המורם מכל האמור שיש מקום רב לקרב את הקראים, ולהתיר להם לישא בת ישראל, לאחר קבלת דברי חברות, והנכון לשלוח אותם תחלה אצל תלמיד חכם ירא שמים, ללמוד את עיקרי ההלכות של יסודות היהדות, כגון שבת ומועדי ישראל, ובפרט פסח וכיפור, וכן עניני הכשרות, וטהרת המשפחה, גם את הבחור וגם את הבחורה שעומדים להנשא זה לזה, כדי שידעו את הדרך אשר ילכו בה ואת המעשה אשר יעשום, וכן יש להטיל על הבחור ללכת אל בית הכנסת שלנו הסמוך למעונו, כדי שיתרגל בנוסחי תפלתינו ויתחזק בתורה ויראת שמים, ורק אח״כ יקבלוהו להשיאו אשה בת ישראל לאחר קבלת דברי חברות. והשי״ת יאיר עינינו בתורתו הקדושה אמן.

7. Rav Ovadiah Yosef, Yabiah Omer EE 8:11 **On the subject of Ethiopian Olim (falashim) 1985** On the topic of Ethiopian olim, the Falashas, it is known what the Radbaz (Rabbi David ben Solomon ibn (Abi) Zimra 1479-1573, Egypt, Fez, Palestine) that all the Chabashim that come from Ethiopia are from the tribe of Dan without a doubt. And because there were not sages who knew the oral tradition at that time, they interpreted according to the simple reading of the text, but if one would teach them they would not be heretics like the Karaites who are the Sadduccees and Baytusim. Therefore, they are to be treated as children who were kidnapped by non-Jews, and it is a mitzvah to redeem them and sustain them. These are the words of the Radbaz. And you know that the Falashim Jews are Jews with respect to every matter, and they do not require immersion to join the community of Israel. And you should not be concerned that perhaps non-Jews were mixed among them, as great is the established presumption. And I already expressed my opinion in 1973 in a public letter that that Falashim are Jews for all matters, relying on the Radbaz and the Maharikash mentioned above.	**<u>שו״ת יביע אומר חלק ח - אבן העזר סימן יא</u>** בענין עולי אתיופיה (הפלשים). בס״ד, א׳ שבט תשמ״ה. א) בענין עולי אתיופיה, הפלשים, ידוע מה שכתב הרדב״ז בשו״ת דברי דוד (סימן ה), שכל אלו החאבישיש הבאים מארץ כוש הם משבט דן בלי ספק, ומפני שלא היו בימיהם חכמים בעלי קבלה, תפסו להם פשטי הכתובים, אבל אם היו מלמדים אותם לא היו כופרים כדת הקראים שהם צדוק וביתוס, ולכן דינם כתינוק שנשבה בין העכו״ם, ומצוה לפדותם ולהחיותם. עכת״ד.... אתה הראת לדעת שהיהודים הפלשים דינם כישראל לכל דבר, ואינם צריכים טבילה להכנס בקהל ה׳. ואין לנו לחוש כלל לשמא נתערבו בהם גויים, שגדולה חזקה. וכבר חויתי דעתי ביום ז׳ אדר א׳ תשל״ג, במכתב שהתפרסם ברבים שהפלשים יהודים לכל דבר, והסתמכתי על הרדב״ז והמהריק״ש הנ״ל.
And therefore, I came to the conclusion that the Falashas are descendants of a tribe of Israel that went south to Ethiopia, and there is no doubt that the sages mentioned above who established that they were from the tribe of Dan. They researched and concluded based on fully reliable testimony, and tradition from their rabbis. And now that the Falashas have turned to me seeking to join with our brethren of the house of Israel in the spirit of Torah and Halakha, Oral and Written Torah, without any hesitation, and to fulfill the Holy Torah and commandments according to the Sages by whose word we live, I said to myself, this is not a time to hesitate. We are obligated to save them from assimilation and to rush their aliyah to the Land, and to educate them in our Holy Torah, and to include them in the building of our Holy Land, and "the sons will return to their borders." And in light of this, I turned to the Jewish Agency and all Israeli and diaspora organizations to do everything in order to bring them to Israel without leaving anyone behind. And to educate them in religious schools. And this ruling paved the way for their recognition under the law of return.	<u>לכן באתי</u> למסקנא שהפלשים הם צאצאים לשבט מישראל שהדרימו לכוש, ואין כל ספק שהגאונים הנ״ל שקבעו שהם משבט דן, חקרו ודרשו והגיעו למסקנא זו ע״פ עדויות וראיות מהימנות ביותר, וקבלה מפי רבותיהם, על קביעה זו, ולאחר שנתבקשתי ממנהיגי הפלשים אשר פנו אלי בבקשה להתחבר עם אחינו בית ישראל ברוח התורה וההלכה, תורה שבכתב ושבעל פה, ללא כל סייג, ולקיים כל מצות התורה הקדושה, ע״פ הוראות חז״ל אשר מפיהם אנו חיים, אמרתי לנפשי לא עת לחשות, וחייבים אנחנו להצילם מהתבוללות וטמיעה, ולהחיש עלייתם ארצה, ולחנכם ברוח תורתינו הקדושה, ולשתפם בבנין ארצנו הקדושה, ושבו בנים לגבולם. לאור הנ״ל פניתי לממשלה ולסוכנות היהודית, ולכל הארגונים בישראל ובתפוצות הגולה לעשות הכל להעלותם לארץ ישראל, לבלתי ידח ממנו נדח. ולחנכם בבתי ספר דתיים ובתלמודי תורה, לדעת חכמה ומוסר להבין אמרי בינה. הפסיקה הנ״ל סללה את הדרך להכרה בעדת הפלשים כיהודים על פי חוק השבות.

And who dares (Esther 7:5) to come out against an entire community to disqualify them and place a blemish in the sanctified?! The presumption [that they are Jewish] is of great weight.	מי הוא זה ואי זה הוא שיוכל לצאת נגד עדה שלמה לפוסלם ולהטיל בהם מום בקדשים, שהרי גדולה חזקה.
And from this it is concluded that one should not be concerned about a disqualification from marrying Ethiopians, and they are permitted to enter the community of Israel without any conversion even out of stringency. And may G-d save us from mistakes and enlighten our eyes with Torah.	בהא סליקנא ובהא נחיתנא דליכא למיחש לפיסולי חיתון בעדת האתיופים, ומותרים לבוא בקהל ישראל ללא שום גיור אפילו לחומרא. והשי״ת יצילנו משגיאות ומתורתו יראנו נפלאות ויאיר עינינו במאור תוה״ק אמן.
What are the apparent legal weaknesses in Rav Ovadiah's response? What motivates him?	

8. Selections from Rav Sharon Shalom *From Sinai to Ethiopia*
Hebrew 2012 English 2016

Ethiopian Jewry and Talmudic Law The Model of the Jerusalem Talmud

Since the early days of the Ethiopian aliyah, the topic of religious tension between Orthodoxy and Ethiopian Jewry has been painful and loaded. Since then, the community's spiritual leaders have felt unable to express their opinion on halakhah and tradition. The tension still exists today as well, and it seems that as time goes on, the anger and conflict increase. On the other hand, we also find understanding and rapprochement between the two worlds. One year when Yom Kippur fell on Shabbat, the kesim ruled that members of the community should make Kiddush and even take a small bite to eat, in honor of the sanctity of the Shabbat. In doing so, they attempted to compromise between two conflicting halakhot. On one hand, the Beta Israel work the Tataza Sanvet (Laws of Shabbat), which is based on the book of Jubilees, specifies that any individual who fasts on Shabbat is liable for the death penalty; on the other, one who eats on Yom Kippur is liable for karet (untimely death or eternal excommunication). Yet the local religious council was quick to accuse the kesim: "Your acts are leading the public to sin," "This ruling is an act of heresy." I will give another example of tensions surrounding halakhah. In Ethiopian culture, it is acceptable for men and women to exchange greetings by shaking hands or kissing the cheek. Many parents have difficulty adjusting to the fact that their male children who have become religious no longer greet women in these ways, even within the family. The parents scorn this practice and consider those who follow it to be uncultured. Many parents do not understand it, not only because it is opposed to their cultural world, but also because it does not follow the spirit of the Torah, whose "ways are ways of pleasantness, and all her paths are peace" (Proverbs 3: 17). But in my opinion, the most shocking issue is the debate about giving money for charity during the prayer services on Shabbat. According to Ethiopian tradition, during the morning services on Shabbat, the congregants place bills and coins on the synagogue platform. This is the custom practiced today in a synagogue in Kiryat Gat. According to the kes of the synagogue, Kes Barhan, this practice is based on the principle of not coming to the synagogue empty-handed – "every man shall give as he is able" (Deuteronomy 16: 17). Yet this practice has led to complaints, anger, and degradation of the kesim. I have heard people say, "They're goyim," "It's like eating pork," "I'm embarrassed to pray there," "They are defiling the sanctity of Shabbat," and other harsh criticisms. What will lead to a change in the attitude of the rabbinic establishment toward the Ethiopian community and its leaders? What will lead to an attitude of respect toward their customs and leaders?

Shalom, Rabbi Dr. Sharon . From Sinai to Ethiopia (Kindle Locations 1396-1408). Gefen publishing house LTD. Kindle Edition.

Can the Ethiopian Jews Continue Their Customs?

As Rabbi Yitzhak bar Sheshet decreed, "Every law accepted by the community obligates them and their descendants." 119 In other words, when a community accepts a law, this is comparable to a communal vow that cannot be annulled. In this manner, Ashkenazic Jews have accepted the leadership of the Rema, while Sephardic Jews have accepted the teachings of the Beit Yosef. The acceptance of the law of these authorities applies to them and their descendants, and cannot be exchanged. But when a Jew from one community goes to another community, how should he behave? This question arose when Ashkenazic Jews came to Eretz Yisrael, where they encountered Sephardic communities that had lived there for many years. Rabbi Avraham ben Yehiel Michael Danzig wrote, "Regarding those who come to Eretz Yisrael, I think that if they settle in a city that has a minyan, even though the newcomers are numerous, they should follow one law. They must follow the stringencies of their new location. The stringencies that they followed in their home location are no longer valid." 120 There are many points of friction between the customs of the Ethiopian community and the Talmudic-rabbinic world. This book attempts to carve a path through the thicket of halakhic sources, sometimes relying on an individual opinion, which will lead to acceptance of the Beta Israel as a legitimate, normative stream within the Jewish people. Acceptance of the community is a sign that there are poskim who accept the strength of the Jewish people, and are thus willing to open the door to this community, not as an act of sympathy but through recognition of their right.

Shalom, Rabbi Dr. Sharon . From Sinai to Ethiopia (Kindle Locations 1525-1567). Gefen publishing house LTD. Kindle Edition.

9. The Journey to the Land of Israel Words: Chaim Idissis Music: Shlomo Gronich	**<u>הַמַּסָּע לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל</u>**. מילים: חיים אידיסיס, לחן: שלמה גרוניך, ביצוע: שלמה גרוניך ומקהלת שבא.
The moon is watching from above *On my back is a light bag of food* *The desert beneath me has no end ahead* *And my mother promises my little brothers* *"A little more, a little more* *lift up your legs, a last push* *towards Jerusalem"* *The moonlight stood fast* *Our bag of food was lost.* *The endless desert* *Cries of jackals* *And my mother comforts my little brothers* "*A little bit more, a little more* *soon we'll be redeemed* *we won't stop going* *to the land of Israel"* *And at night bandits attacked* *With a knife and a sharp sword* *In the desert, the blood of my mother* *The moon is my witness and I promise my brothers* *"A little bit more, a little more* *The dream will be fulfilled* *Soon we will arrive in the land of Israel."* *In the moon the image of my mother looks at me* *Mother doesn't disappear* *If only she were by my side* *she would be able to convince them* *that I am a Jew.*	הַיָּרֵחַ מַשְׁגִּיחַ מֵעָל, עַל גַּבִּי שַׂק הָאֹכֶל הַדַּל, הַמִּדְבָּר מִתַּחְתַּי, אֵין סוֹפוֹ לְפָנִים וְאִמִּי מַבְטִיחָה לְאַחַי הַקְּטַנִּים: עוֹד מְעַט, עוֹד קְצָת, לְהָרִים רַגְלַיִם, מַאֲמָץ אַחֲרוֹן לִפְנֵי יְרוּשָׁלַיִם. אוֹר יָרֵחַ, הַחֲזֵק מַעֲמָד, שַׂק הָאֹכֶל שֶׁלָּנוּ אָבַד, הַמִּדְבָּר לֹא נִגְמָר, יְלָלוֹת שֶׁל תַּנִּים וְאִמִּי מַרְגִּיעָה אֶת אַחַי הַקְּטַנִּים: עוֹד מְעַט, עוֹד קְצָת, בְּקָרוֹב נִגָּאֵל, לֹא נַפְסִיק לָלֶכֶת לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. וּבַלַּיְלָה תָּקְפוּ שׁוֹדְדִים בְּסַכִּין, גַּם בְּחֶרֶב חַדָּה, בַּמִּדְבָּר דַּם אִמִּי, הַיָּרֵחַ עֵדִי וַאֲנִי מַבְטִיחָה לְאַחַי הַקְּטַנִּים: עוֹד מְעַט, עוֹד קְצָת, יִתְגַּשֵּׁם הַחֲלוֹם, עוֹד מְעַט נַגִּיעַ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. בַּיָּרֵחַ דְּמוּתָהּ שֶׁל אִמִּי מַבִּיטָה בִּי; אִמָּא, אַל תֵּעָלְמִי; לוּ הָיְתָה לְצִדִּי, הִיא הָיְתָה יְכוֹלָה לְשַׁכְנֵעַ אוֹתָם שֶׁאֲנִי יְהוּדִי. עוֹד מְעַט, עוֹד קְצָת, בְּקָרוֹב נִגָּאֵל, לֹא נַפְסִיק לָלֶכֶת לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. עוֹד מְעַט, עוֹד קְצָת, לְהָרִים עֵינַיִם, מַאֲמָץ אַחֲרוֹן לִפְנֵי יְרוּשָׁלַיִם.